

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and
addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Ze celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York 2.00
" Evropa za vse leta 4.50
" " pol leta 2.50
" " četrletna 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvzemali nedelji in prazniki.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.
Dopisi brez podpisa in osebnosti se pe-
probječujejo.
Denar naj se blagovoli pošljati po -
Money Order.

Pri spremembni kraju narodnikov pro-
sim, da se nam tudi prejšnje
bilalitete naznani, da hitreje
najdemo naslovnika.

Dopisom in pošljivim naredite ta
nglav:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4637 Cortlandt.

Wilson kot reformator.

V interview-u predsednika Wil-
sona, ki je izšel v "Saturday Evening Journal-u", in v kate-
rem obrazložuje predsednik svu-
je načrte glede Mehike, hoče
igrati Wilson ulogu socijalnega
rešitelja Mehike. Za svoj cilj si je
vzel, da reši zemljiško vprašanje
v Mehiki ter da ne odnese preje-
dokler se ne izvede reforme zem-
ljiške posesti v Mehiki.

Wilson ima prav, ako pravi, da
je razdelitev posestva prokletstvo
sedanja Mehike. Maso prebival-
stva tvorijo tam ubogi peoni, ki
so popolnoma ločeni od produk-
cijskega sredstva, zemlje, ter ne
vidijo nikake možnosti, da bi si
pridobili košček zemlje ter s tem
majhno eksistencijo možnost.

Reforma zemljiške posesti bi
prav gotovo prinesla Mehiku bla-
goslova, dasiravno bi morda ti
farmerji-peoni zašli še v veliko
za to sta skrbela njegova žena
Venera in vaški zdravnik, Don
Liborio.

Pentolacacia je vzel Venero za
seno, dasi ni imela niti noviča,
in je moral on sam delati kakor
mula, da si pristušil svoj vsak-
danji kruh. Zastonj mu je njego-
va mati vedno in veden rečala:
"Pusti Venero v miru, to ni žen-
ska za te; svoj plašček nosi ko-
ketno čez rame, in če gre čez ce-
sto, kaže svoje nogavice." Star-
razumejo te stvari boljši nego mi
in če hočemo, da nam bude šlo
dobro, se moramo pokoriti njihovim
besedam.

Toda on je vedno videl pred se-
boj le nožice in oči, ki so žarele,
kakor da išejo moža. Zato jo je
vzel kakor je bila, ne da bi po-
slušal svojo mater, ki je moral
zapustiti hišo, v kateri je bivala
trideset let, kajti če sta tašča in
sinaha skupaj, sta enaki dvema
mulumama pred skupnimi jasli. Si-
naha je znala s svojimi medenimi
usti govoriti tako sladke besede
in Pentolacacji takoj zaviti vrat,
da se je moralata, godrnjava-
mati umakniti, da umrje samotno
v zamazani vlažni koči. In med
možem in ženo je prišlo vedno do
nesoglasja, kadar je nesel ob koncu
meseca stari mater par gro-
šev. In ko je sin nekega due čul,
da je prejela mati sveto posled-
njo olje, je stekel naravnost k nji
ter prisel baš še prav, da ji je za-
tisnil oči. Kdo ve, kaj vse je imel
na staru mati še na sreu, kar bi
bila rada povedala sinu pred
smrtjo!

Kdor ne spoštuje starišev, temu
se slabo godi.

Uboga starda je umrla vsled
grevjev in srčnih boli, da si je vzel
njen sin za ženo tako slabo bitje.

Komaj je bila tašča mrtva, že
je vzel Venera kot edina ženska
v hiši vajeti ter delata, kar se ji
je jubiljalo, neda bi se njen mož
upal ziniti le besedico. In ljudje
v vasi so pričeli govoriti o Ve-
neri vse možno, in če je govoril
ne morejo iti stvari tako naprej
kdo z njim o tem in ga opozoril,
ter da bo on pripomogel k temu, kako
slaba je njegova žena, je
da se uvede nov red, ki bo zgra-
zmal z rameni in odgovoril, da
jen na podlagi človeške prostosti
to ni res. In če je on govoril o
stvari z njo samo, je ona rekla plačo.

Wilson je izjavil, da se obra-
žejo dosedaj predlagane reforme
edino proti "Hidalgom", lju-
dem, ki so izželi ono bogato de-
želo ter jo izrabili v svoje samo-
pašne svrhe. Izvaja nadalje, da
ne morejo iti stvari tako naprej
kdo z njim o tem in ga opozoril,
ter da bo on pripomogel k temu, kako
slaba je njegova žena, je
da se uvede nov red, ki bo zgra-
zmal z rameni in odgovoril, da
jen na podlagi človeške prostosti
to ni res. In če je on govoril o
stvari z njo samo, je ona rekla plačo.

Lep in visok je cilj, za katerim
stremi predsednik Wilson. Ven-
dar pa je se vedno resničen rek,
da "charity begins at home", da
je za Združene države tudi dobro,
kar bi bilo za Mehiko unestno.

Tudi pri nas je najti gospode,
mogočnike, ki izrabljajo to boga-
te deželo v svoje samopašne svrhe.
Tudi tu se stremi za tem, da
bi mogli ti mogote neovirano iz-
sesavati narod, od katerega so do-
bili bogastvo in moč. Tudi tu bi
bilo treba novega reda stvari, ki
bi temeljili na človeški svobodi in
človeških pravicah.

Socijalna reforma se mora pri-
četi v lastni deželi. Colorado nas-
neči, da je takoj prav tako potre-
ben kot v Mehiki, kjer si hoče raz-
ventega narod sam pomagati ter
bi hvalječno odklonil vsako zuna-
njo pomoč, katero bi se mu even-
tuelno ponudilo.

mirno: "Ali verjamem govorje-
nju?" On mu tudi res ni verjel
ter je bil vesel in zadovoljen ka-
kor kak paša. In zato so mu dali
ljudje ostuden priimek.

Bil je pač tak ubožec in kot tak
ni storil nikomur nič žalega. Če
bi mu bili dali najjasnejše dok-
ze, bi bil vendar rekel, da to ni
resnica. Seer pa — in morebiti je
bila to posledica materine kletev
— Venera ni bila njegovemu sre-
več tako blizu kakor preje; in
ker je tekom celega tedna delal
na polju in jo je videl samo ob
sobotah, je postal tudi ona na-
pram njenu hladno in neprijazna
— kratko, mož in žena se več ni-
sta ljubila. In če nam kaka stvar
ugaja, se nam zdi, da se tudi
drugi ne menijo za njo, in ne bri-
gamo se, če se zanima za njo ta-
li oni. O ljubomosti torej pri-
njem ni moglo biti govora, in ka-
darkoli je zahtevala njegova žena,
je poklical zdravnik dona Liborio. — Don Liborio je imel navado, da
je po solnčenem zahodu, predno je
šel v krčmo, prihajal k Pentolae-
ciji igrat tresette; in Venera je
hotela, naj ji potipije žilo, reksi, da
ima silno grozno in strašno
šegetanje v glavi. Pentolacea ni
rekel niti besedice in je mirno
ostal na svojem prostoru. Toda ka-
račuje na cesti počasne zdrav-
nikove korake, ki se je truden od
obiskov bliži hiši in si s slamnikom
pahljal pred obrazom, vzame
kolec, s katerim mu je prej pre-
tila njegova žena, in se skrije za
vrata. K nesreči Venera ničesar
ne opazi, kajti pravkar je odšla
v kuhinjo, da priloži na ogenj.

Ko stopi don Liborio čez prag,
predno Pentolacea kolec in udari
z njim po glavi zdravnikovi, ki
pade mrtev na tla. In tako se je
zgodilo, da je Pentolacea končal
na galerji.

Ce bi hoteli govoriti o vseh va-
ščanih, ki so imeli na sebi kaj ne-
navadnega, ni nikakor mogoče iz-
pustiti Pentolaceie, kajti o njem je
povedalo zelo mnogo in nikak-
kor kaj lepega, kar se lahko raz-
vidi že iz priimka, katerega so
mu dali.

Znano je, da imamo vsi — eden
več, drugi manj — napako, da
sмо ljubomurni, da ljubomurnost
je celo činitelj, ki povzroča, da se
napihujemo petelin, se predno jim
dobro zraste greben, in spodbada
mule, da breajo v hlevu. Toda če
kdo ni imel nikdar te napake in
je živel vedno in glupem pokojku,
ne da bi videl, kaj se godi na nje-
govi desinci in levici, tedaj str-
mimo, če ta izjemni človek naen-
krat postane divij kakor biki me-
seca julija in se vede kakor bla-
zen, kakor človek, ki izgubi vsled
zobobola sluh in vid. Ljubomur-
nost je namreč enaka bozovju, ki
nas muči in nam povzroča boleči-
ne, ko pričemo poganjati, ki pa
nam pozneje služi v to, da z njim
grizemo kruh. In načud je grizel
tako dobro, da je dobil ob-
ilen trebuh, podoben trebuhu ka-
kega prelata. In zato so ga imeno-
vali "Pentolacea", kajti vedno
je imel na ognjišču velik lonec.
In da ni nikdar pogasnil ogenj,
za to sta skrbela njegova žena
Venera in vaški zdravnik, Don
Liborio.

Pentolacea je vzel Venero za
seno, dasi ni imela niti noviča,
in je moral on sam delati kakor
mula, da si pristušil svoj vsak-
danji kruh. Zastonj mu je njego-
va mati vedno in veden rečala:
"Pusti Venero v miru, to ni žen-
ska za te; svoj plašček nosi ko-
ketno čez rame, in če gre čez ce-
sto, kaže svoje nogavice." Star-
razumejo te stvari boljši nego mi
in če hočemo, da nam bude šlo
dobro, se moramo pokoriti njihovim
besedam.

Toda on je vedno videl pred se-
boj le nožice in oči, ki so žarele,
kakor da išejo moža. Zato jo je
vzel kakor je bila, ne da bi po-
slušal svojo mater, ki je moral
zapustiti hišo, v kateri je bivala
trideset let, kajti če sta tašča in
sinaha skupaj, sta enaki dvema
mulumama pred skupnimi jasli. Si-
naha je znala s svojimi medenimi
usti govoriti tako sladke besede
in Pentolacacji takoj zaviti vrat,
da se je moralata, godrnjava-
mati umakniti, da umrje samotno
v zamazani vlažni koči. In med
možem in ženo je prišlo vedno do
nesoglasja, kadar je nesel ob koncu
meseca stari mater par gro-
šev. In ko je sin nekega due čul,
da je prejela mati sveto posled-
njo olje, je stekel naravnost k nji
ter prisel baš še prav, da ji je za-
tisnil oči. Kdo ve, kaj vse je imel
na staru mati še na sreu, kar bi
bila rada povedala sinu pred
smrtjo!

Kdor ne spoštuje starišev, temu
se slabo godi.

Uboga starda je umrla vsled
grevjev in srčnih boli, da si je vzel
njen sin za ženo tako slabo bitje.

Komaj je bila tašča mrtva, že
je vzel Venera kot edina ženska
v hiši vajeti ter delata, kar se ji
je jubiljalo, neda bi se njen mož
upal ziniti le besedico. In ljudje
v vasi so pričeli govoriti o Ve-
neri vse možno, in če je govoril
ne morejo iti stvari tako naprej
kdo z njim o tem in ga opozoril,
ter da bo on pripomogel k temu, kako
slaba je njegova žena, je
da se uvede nov red, ki bo zgra-
zmal z rameni in odgovoril, da
jen na podlagi človeške prostosti
to ni res. In če je on govoril o
stvari z njo samo, je ona rekla plačo.

Pentolacea ni več mogel delati
na polju; njegove misli mu niso
dale miru, in potese njegovega oči
so bile izpremenjene, da ga
je bilo komaj poznati. Predno je
nastal večer — bilo je neko sobo-
to — je vrgel lopato od sebe in
odsel s polja, ne da bi prejel drej Arko, Frank Zaje, Andrej
Gregorič, Jurij Lovčin, M. Tanko.

Ko ga je videla njegova žena
prihajati mnogo pred običajno
uro in brez demarja, ga je obusa-
s psovkom ter ga hotela napotiti,
da bi šel po denar.

On pa ni več hotel zapustiti ku-
hinje in je držal med koleni svoje
otročice, ki so bili čisto tiho, kajti
silno so se bali strašnega očetove-
ga obrazja. Venera je bila vsed
jeza iz sebe, in črna kokšča je
kocala neprast, znamenje, da
se privapila nekaj hudega.

Don Liborio je imel navado, da
je po solnčenem zahodu, predno je
šel v krčmo, prihajal k Pentolae-
ciji igrat tresette; in Venera je

Pred odsodom v stari kraj po-
zdravljam vse prijatelje in znan-
ce v Waukegan in North Chicago,
Ill., posebno pa one, ki so me spre-
mili na kolodvor. Z Bogom do
svidenja!

New York, 23. maja 1914.
Franz Pungerčer.

Pred odsodom v stari kraj po-
zdravljam vse prijatelje in znan-
ce širom Amerike, posebno Cesar
Scapolini v Lorain, O., ter kli-
čem vsem skupaj: Z Bogom do
svidenja!

New York, 23. maja 1914.
Josip Skapin.

Pred odsodom v stari kraj še
enkrat pozdravljam vse prijate-
lje in znance, posebno družino
Franetič, Franka Gabrenja, Andreja
Bombača in Franka Miku-
ša v Johnstown, Pa. Na veselo
svidenje!

New York, 23. maja 1914.
Terezija Hreščák.

Pred odsodom v stari kraj še
enkrat pozdravljam vse prijate-
lje in znance širom Amerike, po-
sebno Frančka Gabrenja, Andreja
Bombača in Franka Miku-
ša v Johnstown, Pa. Na veselo
svidenje!

New York, 23. maja 1914.
Terezija Ahčin.

Pred odsodom v stari kraj še
enkrat pozdravljam vse prijate-
lje in znance širom Amerike, po-
sebno Antonia Ahčina v Cleve-
landu, O., in vse one, ki so me spre-
mili na kolodvor. Z Bogom do
svidenja!

New York, 23. maja 1914.
Marija Langenfus.

Pred odsodom v stari kraj po-
zdravljam vse prijatelje in znan-
ce širom Amerike, posebno pa
svojega soproganta Antona Ahčina
v Clevelandu, O., in vse one, ki so me spre-
mili na kolodvor. Z Bogom do
svidenja!

New York, 23. maja 1914.
Jožef Škopin.

Pred odsodom v stari kraj po-
zdravljam vse prijatelje in znan-
ce širom Amerike, posebno pa
svojega soproganta Antona Ahčina
v Clevelandu, O., in vse one, ki so me spre-
mili na kolodvor. Z Bogom do
svidenja!

New York, 23. maja 1914.
Andrew Čufar,

1661 Grand Ave., St. Paul, Minn.
(25-27-5)

NA PRODAJ

TRGOVINA z vsakovrstnim
blagom in grocerijo na debelo v
slovenski naselbini se prodra radi-
odhoda. Po podrobnosti pišite na:

Trgovina, % Glas Naroda,
82 Cortlandt St., New York City.
(22-26-5)

Frank Lakota.

POZDRAV.

Pred odsodom v stari kraj po-
zdravljam svojega brata in Ivana Pogačnika, čepravno ne vem,
kje se nahaja.

New York, 23. maja 1914.

Katal. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Brad.
 Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave, Bar-
 berton, O.
 Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
 Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
 Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
 PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
 JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
 JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.
 JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
 JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
 GREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOŽEF MERTEL, od društva št. 1, Ely, Minn.
 ALOIS CHAMPA, od društva št. 2, Ely, Minn.
 JOHN KOVACH, od društva št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se posiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodoziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Umrli so v Ljubljani: Karel Karinger, splošno znani bivši trgovec, 78 let. — Marjeta Priatelj, vpoštevana delavka v tobačni tovarni, 81 let. — Ivan Zgajnar, klavec in posestnik, 65 let. — Marija Regnard, telegrafistinja v pokoju, 60 let. — Fran Aleš, sin asistenta tobačne režije, 15 mesecev.

ŠTAJERSKO.

Uspešen izid krojaške stavke v Gradcu. Graški krojaški pomočniki so uspešno končali stavko. Novo pogodbo so podpisali zastopniki krojaške organizacije in mostrov na obrtnem nadzorništvu. Mezno zvišanje znaša pri delavcih na kose povprečno po 150 do 170 K na leto, pri delavcih z dnevno mezzo po 2 K do 2 K 80 v na teden. Krojači za damske oblike so pridobili minimalno mezzo po 5 K 30 v in 5 K 50 v na dan, oni ki so imeli že doslej po 5 K 50 v in 6 K, dobe po 50 v več, oni, ki so imeli že višje meze, pa po 20 v in več. Po pretekli treh letih dobiti delavci so imeli že 1 K 10 v in 1 K 30 v za uru.

Trpljenje organiziranih železničarjev. Dne 29. aprila se je končala dolga pravda železničarjev v Slovenski Bistrici proti prozemujošemu mojstru Rotmanu. Za delavce se je prav dobro iztekel. Prozni mojster v Poljčanah Rotman je šikiril tako grdo ljudi, ki so bili pod njegovo komando, da so bili primorani, postaviti se mu po robu. Organizirani delavci so dobili politiko poguma, da so se pritožili poper Rotmana. Sekejski predstojnik Flug, ki kar ne more organiziranih delavcev, je prisilil Rotmana, da mora tožiti delavce. Hočeš, nočeš, moraš, je res vložil Rotman tožbo zoper nekaterih delavcev, o katerih je misil, da se bodo ustrašili tožbe in da bodo preklicali, kar so izpovedali pri protokolih. Ker pa ni šlo z grožnjo, sta poizkušala Rotman in načelnik doseči s šikaniranjem. In res se je pričela pravca gona na delavce. Pošiljala sta jih na delo iz kraja v kraj, od onega konča proge na drugega; ker vse to nič pomagalo, so jih prestavljali. Sodrug Petrovič je bil prestavljen v Zagreb ob Savi, sodrug Sternšek najprej v Grobelno, potem v Št. Jur ob J. žel., potem na Štore. Ker v tem tem niso nič opravili, so rekli Sternšku, da ostane njegov domicel v Poljčanah in da bodo moraliti povsod, kjer ga bodo potrebovali od Štor do Slov. Bistrice, en dan tukaj, en dan tam. To je bilo s drugu Sternšek preveč in je puštil raje železniško službo, kakor da bi ga že nadalje pregnali. Komoravščini so nagnali 21 prič, ker so misili, da bodo vendar izkopali Rotman iz zagate in da bodo delavci obsojeni, ki bi morali pla-

čati sodnijske stroške. Še celo na postajenacelnika bi bili radi vplivali, da bi bil izpovedal za Rotman, pa je vendar izpovedal neutralno. Največja napaka sekejskega načelnika Fluga je ta, da je pristranski. Če kdo njegovih uslužbencev prosi za dopust slučajno 1. majnika, obkroži mu prošnjo z rdečim svinčnikom in naredi veliko vprašanje zraven. Da pa on organizirana delavca napoljalo še več dokazov. Želeničar Ljubej je ponosrečil pred podrugim letom v službi, in sicer tako, da mu je zlomilo hrbiteno. Ker pa je siromak delaven, a ne močan, in prepričan, da ne dobi toliko penzije, da bi mogel živeti, pa je prosil upravo, naj ga vzame v službo. Moral je k zdravniški preiskavi k zdravniku v Radecah pri Zidanem mostu Homamu, ki je izjavil, da je Ljubej še za kakšno lahko službo sposoben. In res je uprava južne železnic odredila, da naj se Ljabej predstavi predstojniku sekejcev v Celju Flugu. Flug je našel pot, da oškoduje Ljubeja par kronie. Neumudoma mu pošlje službeni dekret. Nastavil ga je za čuvanja pri oznanjanju vlakov. Ljubej je bil zadovoljen. Ampak stanovanje bi bil imel ubogi siromak skoraj eno uro doha s službenega prostora. Pa to bi bil Ljubej še vse pretrpel, če bi le ne bilo stanovanje skrajno zanikerno. V čuvajnici rasto gobe, tako je mokro stanovanje. V tem stanovanju ni mogel obstati in je izgubil siromal službo. Če ne bi bil dal podreti Flug lanskem letu čuvajnico, katera bi se bila potrebovala, bi bil imel Ljubej lahko blizu stanovanje in bi bil še lahko opravljal službo. Ljubej je prišel z vso družino v vsem počitvom iz Rimskih Topliev na Ponikovo ter je bil v hudem mrazu in dežju brez stanovanja. Velik človekoljub je Flug! Pa še en primer. Južna železnica je upeljala neke zaupne može, katere izvijolijo delavce iz vsake sekejce. Izvoljeni so bili sami sodruži v tisti odbor, in sicer Sternšek, Vidmajer in Rumež, s katerimi bi bilo moralno imeti predstojništvo najmanj tri seje vsake leto in vzetti na znanje vse pritožbe. Ker se pa Flug boji socialista kot hudič kadila, pa naše ne skliče nobene seje s pri-pombo, da ljudje preveč vedo, ker so organizirani. V Grobelnu je stanoval v čuvajniški hiši s drugim Čretnikom. Še predno je prišel v čuvajnico, ki bila pri oknu čuvajnike razbita šipa, kar je doti-ni uradnik vzel takrat na znanje. Ko pa se je Čretnik preselil iz hiše, ga je sekejski načelnik Flug terjal za tisto šipo in po preteklu enega leta je bilo Čretniku odtegnjenih 37 v za šipo.

PRIMORSKO.

Umrla je Frančiška Klun, so-pogača hišnega posestnika A. Kluna v Gorici. Umrla je 29. aprila po daljšem bolehanju v evetoči dobi 32 let. Zapušča dve hčerkki in razžaločenega soprogoga.

Promocija. Na e. kr. staroslovni Karel Ferdinandovi univerzi v Pragi je bil 30. aprila promoviran doktorjem prava Jos. Goljevič iz Šežane, odvetniški konceptijev v Tolminu.

Stavka v "Adriawerke" v Tržiču je končana. Delavci so dosegli popolen uspeh. Z Dunaja se je priprjal generalni direktor, kateremu je sodrug Miheve razdelil zahteve delavcev. Delavci so zahtevali predvsem, da odpoljite vodstvo žandarmerijo iz tovarne. Direktor Schad izjavil, da napravi to le pod pogojem, da dobi potrebne garancije, da se to izvrši mirno. Ko je dobil to zagotovilo, je odšlo orožništvo iz tovarne. Nato so se začala prava pogajanja. Direktorj Schadu ni šlo v glavo, da bi izboljšal delavcem plačo, češ, da so tudi leni vmes, katerim ne more nič izboljšati. Res, čudno, da ni že davno odslovala direkcija "lenih" delavcev, ampak se je šele sedaj, ko je treba izboljšati mezzo, spomnila na-nje. Nadalje je obljuboval ravnatelji, da pride izboljšanje, če si tovarna pridobi zunanj trg, izvoz iz Avstrije. To je bil seveda lim, na katerega se pa niso vjeli delavski zastopniki. Končno izjavil ravnatelj, da je pripravljen plači ne-koliko zvišati le pod pogojem, če se pogodba podpiše na dve leti. Tudi to zahtevo so odklonili delavski zastopniki in zahtevali pogodbo za tri meseca, ker tovarna ne si v polnem teklu in je zato ne-mogoče sklepiti tako dolgotrajne pogodbe. Končno je prišlo do kompromisa. Pogodba se je sklenila za 6 mesecev in delavci, ki so zaposleni v nepretrganem šitu dobe povisano plačo za 10 v. Po-

godba določa: 1. Neizučeni delavci dobe 4.60 K za šiht za 12urno delo, maj bo delo ponosi ali pa ob nedeljah. Izučeni delaveci imajo v šilhu plačo, s kakrsnimi jih nastavi ravnateljstvo, in ne dobe za čezurno delo nobene odškodnine. (To so tisti, ki so pri aparativih in za varstvo strojev in aparativ.) 2. 260 delavec se izboljša meda in so prizadeti tudi tisti, ki so določeni za varstvo strojev in aparativ. Najmanjša plača za izučene je 40 v za uro (dosedaj večinoma po 36 v). 3. Prvi maj je za vse delavce, razen za one, ki so pri aparativih, ki jih ni mogoče ustaviti, prost. 4. Delavni čas je 10 ur, in sicer od 7. zjutraj do 12. in od 1. do 6. zvečer, ob sobotah se dela samo 8 ur in se konča delo ob 4. popoldne. To velja za vse delavce v delavnicah in na dvorišču. 5. Profesionali in tisti, ki delajo, na dvorišču in imajo 10urni delavni čas, dobe za čezurno delo: Od 6. do 8. večer 20 odstotkov več; od 8. do 6. zjutraj 40 odst. več; ob nedeljah 50 odst. več; to je popolno nova pridobitev. 6. Izplačilo zasluzka je petega vsakega meseca, in sicer tako, da je plačilni dan veden v soboto. Vsako soboto se pa izplača predvium. Ves ostali zasluzek, kakor za čezurno in nedeljsko delo, se izplača konec vsakega meseca. Ako dobi kdo premalo vsled ponote, se mora tekom dveh dni pri svojem predstojniku zglašiti. Ako se pozneje pritoži, se njegova pritožba ne upošteva. 7. Definitivni delavni red se izda šeček nekaj mesecov, ko bo tovarna v teku. 8. Zaupni organizacije se priznajo. 9. Podoba velja za 6 mesecov, in sicer do 30. oktobra 1914. Delavci je pa priznalo to pogodbo še potem, ko je vzel vodstvo z obeh na delo onih 42 delavcev, ki so bili odpuščeni.

Vzgledna občina. Občinski zastopnik v Prvačini se je bavil v svoji zadnji seji z zanimimi dogodki na Revoltelli v Trstu in vsečiščnim vprašanjem ter sklenil ostre protest proti zanimnim dogodkom. Načelnički zastopnik v Prvačini se je bavil v svoji zadnji seji z zanimimi dogodki na Revoltelli v Trstu in vsečiščnim vprašanjem ter sklenil ostre protest proti zanimnim dogodkom.

Nadušeno sprejet. Poročali smo, da se je župan mesta Split v Dalmaciji dr. Katalinič 1. maja zagovarjal pred sodiščem v Celovcu radi "veleizdaje", a je bil oproščen. Ko pa se je Katalinič vrnil v Split, je bil od tisočgrevlje mnogice navdušeno sprejet ter v slovensem spredvodu z godbo spremjan na svoj dom.

Za brigadirja v Gorici je imenovan polkovnik I. Fernengel; pred leti je služil kot podpolkovnik pri 47. polku v Gorici.

KOROŠKO.

Gozdni požar na Magdalenskem hribu pri Celovcu je nastal vsled tega, ker so se vneli odpadki in del pripravljenega lesa na posestvu Leopolda Zweiga. Ogenj se je z naglico razširil na ploskev 10 johov. Najbrže je nastal ogenj vsled tega, ker so v bližini pasli pastirji živino ter si zanetili mal ogenj. Domačini in požarna brambe v Št. Mihela so omeklili in končno pogasili ogenj. Škoda je precejšnjena.

Svojega mojstra je okradel 27. aprila dimnikarski pomočnik Rudolf Mandić. Ukradel mu je 230 kron ter pobegnil. V Celovcu so pripravili generalni direktor, kateremu je sodrug Miheve razdelil zahteve delavcev. Delavci so zahtevali predvsem, da odpoljite vodstvo žandarmerijo iz tovarne. Direktor Schad izjavil, da napravi to le pod pogojem, da dobi potrebne garancije, da se to izvrši mirno. Ko je dobil to zagotovilo, je odšlo orožništvo iz tovarne. Nato so se začala prava pogajanja. Direktorj Schadu ni šlo v glavo, da bi izboljšal delavcem plačo, češ, da so tudi leni vmes, katerim ne more nič izboljšati. Res, čudno, da ni že davno odslovala direkcija "lenih" delavcev, ampak se je šele sedaj, ko je treba izboljšati mezzo, spomnila na-nje. Nadalje je obljuboval ravnatelji, da pride izboljšanje, če si tovarna pridobi zunanj trg, izvoz iz Avstrije. To je bil seveda lim, na katerega se pa niso vjeli delavski zastopniki. Končno izjavil ravnatelj, da je pripravljen plači ne-koliko zvišati le pod pogojem, če se pogodba podpiše na dve leti. Tudi to zahtevo so odklonili delavski zastopniki in zahtevali pogodbo za tri meseca, ker tovarna ne si v polnem teklu in je zato ne-mogoče sklepiti tako dolgotrajne pogodbe. Končno je prišlo do kompromisa. Pogodba se je sklenila za 6 mesecev in delavci, ki so zaposleni v nepretrganem šitu dobe povisano plačo za 10 v. Po-

Pot k
zdravlju,
moči in
kreposti.

ŽELODČNE BOLEZNI

Revmatizem

Tedvice, jetra in mehurne bolezni, zguba moške kreposti, nervoznost, subitok življenskega soka, epilepsija, tripler, nočni gubitki, atrofija, struktura, varicose in vse privatno in z malimi stroški.

Ta brezplačna knjižica govorja o teh boleznih. Pove vam zakaj trpi te življenske bolezni. Ako ste se že naveličali, trošiti denar, ne da bi dosegli trajajoče zdravje, pišite še danes po to dragoceno knjižico.

50.000 KNJIŽIC ZASTONJ

Vsaka Knjižica je Vredna \$10 Bolnemu Človeku.

Tisoč mož je že zadobil perfektno zdravje, moč in krepost s pomočjo te knjižice. Začela znanost je: vsebuje ravno tiste stvari, katere bi moral znati vsak mož, mladi ali star, ozenjen ali samec, bogat ali reven. Ako ste bolni in nezmožni za delo, ta knjižica je za vas vredna stotine dolarjev.

To knjižico je spisal star zdravnik, kateri je že na leta 1900 zdravil špecjalno moške spolne bolezni. Zdravil je več kot 25.000 mož. Pomislite kaj tolika izkušnja pomeni. Ako ste nezadovoljni in ne morete delati ter uživati življenske bolezni, ako hočete hitro vrniti zdravje, ako hočete imeti bogato, čisto kri v svojih hišah, ako hočete biti močan v življenju, ako hočete močno telo, jasno misel in trajne žive, izpolnite še danes kupon spodaj in pošljite ga nam.

Kupon za Brezplačno Knjižico.

Zapišite vaše ime in naslov, izrežite in pošljite še danes. Pišite razločno. U.S. LISTER & CO., Aus. 500, 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Jaz trpm vsled bolezni, zato prosim, pošljite mi vašo brezplačno knjižico za može, poštne prosto.

Ime.....

Ulica in štev. ali Box.....

Mesto.....

Država.....

POZOR ROJAKI!

Kedor izmed rojakov ima dobiti denar iz starega kraja, naj nam naznani naslov dotične osebe, ki mu namerava poslati denar. Mi ji pošljemo našo poštno položnico z naročilom, denar potom iste vplačati pri poštni hranilnici; tako vplačani denar dobimo mi tu sem brezplačno.

Kedor želi dvigniti pri hranilnici ali posojilnici naloženi denar, naj nam pošlje hranilno knjižico, denar mu preskrbimo v najkrajšem času.

Tudi za dobavo dediščine ali do te naj se rojaki vedno le na nas obražejo, ker bodo vedno dobro, ceno in točno postreženi.

FRANK SAKSER,

Skrivnosti Pariza.

SLIKA IZ NIŽIN ŽIVLJENJA.

Spisal Eugene Sue. Za "Glas Naroda" priredil Z. N.

(Nadaljevanje.)

"Zagledavši nož, zakriči otrok: 'Milost, gospod! Usmiljenje! Ne zakljute me!'"

"Le kriči, le krki, Ti hudičji rep. Saj dolgo ne boš več", odgovor Razsekaj sirovo, a vendar še dokaj gladko.

"Zlata muha, muha zlata, pridi mi na pomoč!" zakriči otrok na vso moč zmislivši se svojih sanj. "Pajek me hoče!"

"Oho, — up — Ti — up — mi — mi — pra — up — pravisi pa — pajek — up", se zapleta jezik Razsekaju. "Za — to in — še — ra — di dru — up — drugih re — či mo — raš po — gi — ni — up — ni — ti, si ra — up — ra — zu — up — zumel? Ali ne — z mo — up — jo — ro — ko, ker — ker — ker — bi — me — ob — up — obglavili — up — po — potem —", jecela in se guglje Razsekaj zdaj sem, zdaj tja.

"Tu, Gargusa", zakliče Razsekaj opici, ki je režaje gledala zdaj gospodarja, zdaj ubogega dečka. Na — up — naredi takole — up — vidiš — up — takole", in okrutnež potegne z britvijo parkrat po otrokovem vratu.

"Opica je bila tako premetena in zlobna, da je namah ugnila, kaj hoče njen gospod. To mu je tudi pokazala na samisce. Z levevo se je prijela za podbradekagnila glavo in z desno taco naredila tako, kakor bi si prerezala vrat.

"Pravilna, Gargusa, — up — pra — up — pravilno", zajecija Razsekaj, zamiči napol in se opoteče tako močno, da bi se bil skoraj zgrudil z Gringaletom in stolom vred na tla... Da — tako — up — tako je prav, up — od — vežem Te — in Ti mu — up — pre — režek gr — gr — grlo — up — kajne, Gar — gu — gusa?"

"Opica zaškrta z zobmi, kakor bi hotela reči da, iztegne taco po britvi, katero ji je ponudil Razsekaj."

"Zlata muha, muha zlata, pridi mi na pomoč!" zamrmra Gringalet s skoraj umirajočim glasom. Menil je, da mu je odbila zadnja ura. Zaklical je zlato muho, ne da bi bil upal nanjo, in izgovoril je še liki potapljajoči se človek: "Moj Bog!"

"Ali — tisti hip ugleda Gringalet majhno zelenkasto zlato muho, ki je pravkar priberenčala skozi odprto okno v sobo. Muha leta in leta naokoli kakor ognjeno iskra. In ravno takrat, ko je dal Razsekaj opici breitev, se zapodi zlobnemu v oku.

"Mahjna muha ni bogve kaj v očesu, ali izprva zhada in peče kakor šivankini zboldiljaji. Razsekaj ki je še komaj stal na nogah, se opoteče ter telebi, kakor je bil dolg in širok, ravno ob posteljni ni nogi, na katero je bila privezana Gargusa, z vso močjo na tla.

"Zlata muha, hvala Ti. Ti si me rešila", vzklikne radostno deček opazuje vse to s stola.

"Da, res je. Samo zlata muha ga je obvarovala smrti", se oglaši vedjetnik hkrati.

"Zivio Zbadljivec!" zakliče nekdo izmed poslušalcev.

"Cakajte, najlepše in najgroznejše pride šele... — Razsekaj se je zvrnil kakor snop. In ker je bil strašno pijan, je obležal kakor kos lesa. In prav nie več se ni zavedal. Ob padcu je Gargusi skoraj zlomil zadnjo taco. — Vsi veste, da so opice zelo razdražljive in maščevalne. Britev, katero ji je dal Razsekaj, je imel še vedno v desni taci. In kaj Van storil tedaj Gargusa? Naglo skoči na prsa svojega gospodarja, ga zgrabi z eno taco za grlo in z drugo mu prereže vrat.

"Zivio!"

"To je bilo pametno!"

"Zivio Gargusa!" viknjejetniki navdušeno.

"Zivio mala muha!"

"Zivio Gringalet!"

"Zivio Gargusa!"

"Da, gospodje moje", poprime Zbadljivec spet za besedo, vrzadočen vsled uspeha svojega pripovedovanja, "kakor vzklikate sedaj Vi, tako je vzklikalo uro pozneje tudi celo Malo-Polsko."

"Kako to?"

"Omenil sem Vam že, da je ludobni Razsekaj zaklenil in zapahnil svoja vrata odznotraj. To pa samo zato, da bi izvršil svojo zločinsko nakanočno čisto nemoteno. Na večer so se vračali otroci drug za drugim vsak s svojo živaljo domov. So potrkalji prvi, se jim ni odzval nihče. Ko so potrkalji vsi, je bilo tudi zaman. Nekdo je šel torej k Staremu povedat, da jim kljub vsemu trkanju ne morda odpreti gospodar. "Napil se je", je menil Starec. "Poslal sem mu vina. Ulomiti moramo. Otroci vendar ne morejo prenočiti pod milim nebom."

"Pa so torej razbili vrata, došeli v hišo in potem v Razsekovo sobo. In kaj so videli tu? Gargusa je čepela na svojem gospodu ter se igrala z britvijo. Ubogi Gringalet, do katerega je sreči ni mogla opica, je bil še vedno privezan na stolu. Razsekajevega trupala si ni upal pogledati, pač pa je opazoval majhno zlato muho, ki mu je sedela na roko.

"Gringalet je povedal ljudem cel dogodek. Bilo je videti, kakor da je bila tu vmes roka božja. In Starec je zavpil na vse grlo: "Zivio Gringlet! Zivio Gargusa, ki je usmrtil Razsekaja. Že skrajni čas je bil, da je prisla vrsta ranj."

"Da, da", mu pritrdi vsa množica. Kajti vse je sovražilo in čertilo Razsekaja.

"Bilo se je znočilo. Pa so prižgali plamenice in privezali Garguso na klop, katero so nesli širje mladeci na rameni. To seve ni bilo posebno všeč opici. Zato je jezno kazala svoje zobe med zmagoščivom obhodom. Za opico je prišel na vrsto Gringalet, katerega je nosil Starec na svojih močnih plečih. Vsi mali dečki, vsak s svojo živaljo, so obkljuli Starca. Ta je nesel svojo lisico, oni svizka, tretji morskega preščeka. Tisti, ki so bili igralci na gosli, so igrali na gosli. Nekateri so meli dude, in tudi ti so godili. Skratka bil je tak hrušč, tako radovanje in veselje, da si ga morete komaj predstavljati. Za godbeniki in živalskimi vodniki so šli vsi prebivalci Malega-Polskega, vsi, možje, žene in otroci. Skoraj sleherni je imel plamenico v rokah, in vse je kričalo in vplilo: "Zivio Gringalet! Zivio Gargusa! Tako se je premikal cel izprehod po Razsekajevem dvorišču naokrog. Potem..."

Kones Zbadljivčevo povesti so prekinili.

"Oče Rusel!", zakliče nekdo odzunaj, "pridi vendar pojest svojo juho! Skoraj bo uša štiri."

"Povest je prikoneu, in jaz lahko grem. Hvala, Zbadljivec. Prav dobro si me zabaval. S tem se prav lahko pobahaš", de paznik Zbadljivcen ter gre proti vratom. Preden pa izstopi, postoji ter reče: "Zadržite se, kakor se spodobi".

"Poslušati hočemo povest čisto do konca", de Skelet kmaj sepeč od silne jeze. Nato zaščepče bandit potihem debelemu Hromcu na uno: "Poglej za pažnikom! Ko zapusti dvorišče, zakriči: Gargusa! in ovaduh bo v nekolikih sekundah mrzel."

"Da, da", odgovori debeli Hromec, gre za pažnikom ter obstane na vratih.

"Potem torej", nadaljuje Zbadljivec, "so jo krenili —"

"Gargusa!" zavpije debeli Hromec ter se obrne. Paznik je zapustil tisti hip dvorišče.

"Sem, Gringalet! — Jaz bom Tvoj pajek!" zakriči besno Skelet ter plane s tako silo na Germaina, da se ta ni mogel niti ganiti, niti zakričati.

SLOVENSKO ZAVETIŠČE.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: Frank Sakser, 82 Cortland St., New York, N. Y.
Podpredsednik: Paul Schneller, Calumet, Mich.
Tajnik: Frank Kerže, 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Geo. L. Brozich, Ely, Minn.

DIREKTORI:

Direktorji obstojejo iz jednega zastopnika od vseh Slovenskih podpornih organizacij, od vseh Slovenskih listov in od vseh samostojnih društev.

Za znamke, knjižice in vse druge se obrnite na tajnika: Frank Kerže, 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill. Tudi vse denarne posiljalje pošljite na ta

Narod ki ne skrbti za svoje reve, nima postora med civilizovanimi narodi. Clovec ki ne podpira narodnega zavoda, ni vreden sin svojega naroda.

Spominjajte se ob vseh prilikah Slovenskega Zavetišča.

Njegov glas je zamrl pod strahovitim stiskom dolgih in žeznih prstov peklenškega bandita.

V.

Nepoznan priatelj.

— "Ako si Ti pajek, pa hočem biti jaz zlata muha, Skelet", se začuje glas v tistem hipu, ko se je zgrudil Germain na klop, in mu poklenil razbojnuk z enim kolenom na prsa, a z rokami se mu zasadil v grlo.

— "Da, muha hočem biti, pa še imenitna muha", ponovi mož v modri čepiču, katerem smo že večkrat govorili, in odpalne tri ali štiri jetnike, ki so mu stali na poti, nastran. S silnim skokom doseže Skeleta, ga zagrabi odzadaj in ga jame obdelovati s pestimi po glavi. Liki toča so deževali njegovu udarec po banditu.

Mož v modri čepiču ni bil ničesar drug kakor Surimož, ki je nam znan že iz prejšnjih poglavij. Se vedno udrihajo po Skeletu pristavi: "Tako so deževali udarec izpod pesti gospoda Rudolfa name — Natanko sem si jih zapomnil."

Jetniki so obstali kakor okameneli, ne da bi se odločili za ali proti Surimožu, tako silno jih je iznenadil ta nepricakovani napad. Nekaterem je bilo celo všeč to početje njihovega tovariša.

— "Kaj ima ta? Kaj hoče ta?" vzklikne debeli Hromec hoteče zagrabiti Surimoža odzadaj za roko.

Ali Germainov branitelj ga sune tako silno z nogo, da je odlepel daleč proč.

Cez nekaj časa se posreči Skeletu izviti se iz Surimoževih rok ter se spet postaviti na noge.

Hromec in peneč se jezje in sovrašta je bil bandit grozen!

Po njegovem mrtvaškem obrazu sta plala kri in srd. Njegova zgornja ustna je bila potegnjena nazaj kakor pri razdraženem volku, in gosti zobje so se mu videli.

Germain je klečal prepaden in napol že zadavljien poleg klopi. In zdedo se je, da ni vedel, kaj se godi okoli njega.

Skelet zavpije s tresočim glasom: "Po tem razbojnku! Števe ste, ker ste dopustili, da me je napadel zahrbtno. Ovaduh nam uide."

Med tem kratkim medmirjem je dvignil Surimož napol nezvestnega Germaina ter se z njim tako spremno odmikal in premikal, da je kmalu došpel v kot, kamor je položil svojega varovanca.

'Dalje prihodnjek.'

161 parnikov 1,417,710 ton
Hamburg-Amerika črta
Načrta parobrodna družba na svetu,
ki vdržuje 74 različnih črt.

"VATERLAND",
96 črevljev dolg, 58,000 ton,
"IMPERATOR",
91 črevljev dolg, 52,000 ton.
Direktna cesta med

NEW YORK in HAMBURGOM,
PHILADELPHIO in HAMBURGOM,
BOSTONOM in HAMBURGOM,
BALTIMOREM in HAMBURGOM,
HALIFAX in HAMBURGOM.

Najnižje cene za v star kraj in nazaj.

Posebno posredna potnikov slovenske narodnosti
Načrta parobrodna družba na svetu.

TRETEM RAZREDU ki vsebuje
kabin po 2, 4 in 6 postelj, obednice, kopalnice, palnice, pralnice itd.

Za nadaljnje posrednosti obrnite se na:

Hamburg-American Line,

45 Broadway, New York
ali na krajevne agente.

RED STAR LINE
Plovitba med New Yorkom in Antwerpom.
Redna tedenska zveza potom poštnih parnikov z
brzoparniki na dva vijaka

ZEELAND 11,304 tone

FINLAND 12,760 ton.

VADERLAND 12,017 ton.

LAPLAND 18,694 ton.

Kratka in udobna pot za potnike v Avstrijo, na Ogrsko, Slovenko, Hrvatsko in Galicijo, kajti med Antwerpom in imenovanimi deli zemelj je dvojna direktna Zelenska zveza.

Posebno se škrbi za udobnost potnikov medkrovja. Tretji razred obstoji od malih kabin z 2, 4, 6 in 8 postelj.

Za nadaljnje informacije, cene in vožne listke obrnite se na:

RED STAR LINE

No. 9 Broadway
New York
94 State Street
Boston, Mass.
1319 Walnut St.
Philadelphia, Pa.
619 Second Ave.
Seattle, Wash.

No. 14 No. Dearborn St.
Chicago, Ill.
1306 "F" St., N. W.
Washington, D. C.
210 St. Charles St.
New Orleans, La.
11 & Locust St.
St. Louis, Mo.
233 Main St.
Winnipeg, Man.
319 Geary St.
San Francisco, Cal.
121 So. 3rd St.
Minneapolis, Minn.
21 Hospital St.
Montreal, Canada.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.
(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta
do HAVRE, PARIZA, ŠVICE, INOMOSTA in LJUBLJANE.

Poštni parniki so:

"LA PROVENCE" na dva vijaka "LA SAVOIE" na dva vijaka "LA LORRAINE" na dva vijaka "LA FRANCE" na štiri vijaka

Expresni parniki so:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau", "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK corner Pearl St., Chesebrough Building.

Poštni parniki odpljujejo vedno ob sredah iz pristanišča številka 57 N. R.

FRANCE 27. maja 1914.